

SAB • Arnhem

bezoekadres
Frombergdwarstraat 54
6814 DZ Arnhem

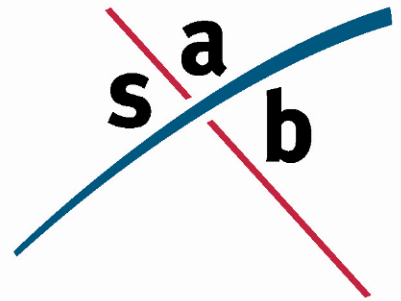
correspondentieadres
Postbus 479
6800 AL Arnhem

T [026] 357 69 11
F [026] 357 66 11
I www.sab.nl
E arnhem@sab.nl

KvK Arnhem 09122123

SAB • Amsterdam

SAB • Eindhoven

Briefrapport

aan: Gemeente Leusden

van: SAB

ons kenmerk: HESS/HOMV/150465

datum: 7 januari 2016

betreft: quick scan flora en fauna, Biezenkamp herziening MFC en woningen, Leusden.

AANLEIDING EN METHODE

De gemeente Leusden is voornemens een deel van het geldende bestemmingsplan voor winkelcentrum De Biezenkamp te herzien. Kern van deze herziening is het vastleggen van de verleende omgevingsvergunningen met betrekking tot het multifunctioneel centrum en het opnemen van een nieuw programma voor de woningen aan de zuidkant van het multifunctioneel centrum. Voordat dit plan kan worden uitgevoerd, dient eerst een onderzoek plaats te vinden in het kader van de Flora- en faunawet, de Natuurbeschermingswet 1998 en eventueel andere geldende natuurregeling. De resultaten van dit onderzoek zijn verwoord in voorliggende quick scan flora en fauna.

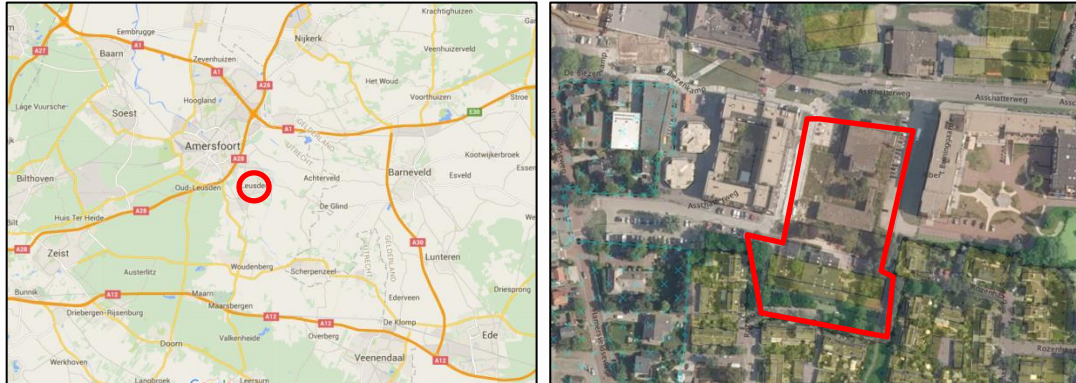
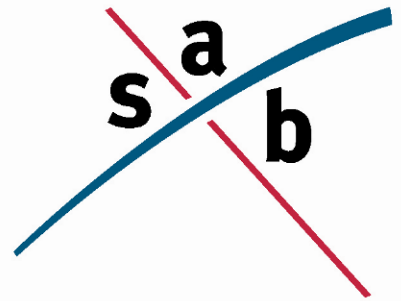
De quick scan flora en fauna is gebaseerd op een biotoopinschatting door een ecooloog van SAB door middel van een eenmalig veldbezoek op 5 januari 2016. Bij het opstellen van de quick scan flora en fauna is verder gebruikgemaakt van de meest recente verspreidingsgegevens van soorten. Op basis van deze methode zijn uitspraken gedaan over de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en dieren in het plangebied. Het veldbezoek heeft nadrukkelijk niet de status van een volledige veldinventarisatie, daar een volledige veldinventarisatie een hogere onderzoeksinspanning vergt en dit voor een algemene gebiedsscan niet noodzakelijk is. Deze quick scan is uitgevoerd op basis van de momenteel geldende uitwerking en interpretatie van beleid en wetgeving.

GEBIEDSBESCHRIJVING EN BEOOGDE PLANNEN

Het plangebied ligt in de bebouwde kom van Leusden (gemeente Leusden, provincie Gelderland). Leusden ligt deels in de Gelderse Vallei en deels op de Utrechtse Heuvelrug. Dit laatste deel omvat de Leusderheide en landgoed Den Treek. Het plangebied beslaat een deel van woon- en voorzieningencentrum De Biezenkamp, het oude centrum van het dorp Hamersveld. De voornaamste ontsluiting van het plangebied vindt plaats via de Asschatterweg. De Asschatterweg vormt van oorsprong een historische route die aansluit op het oorspronkelijke bebouwingslint van Leusden aan de Hamersveldseweg. Rondom het plangebied hebben recentelijk veel bouwactiviteiten plaatsgevonden, onder meer ten behoeve van het woonzorgcentrum 't Hamersveld ten oosten en het gezondheidscentrum met winkel en appartementen ten westen van het plangebied. Onderstaande afbeelding geeft de globale ligging van het plangebied weer.

SAB • Arnhem
bezoekadres
 Frombergdwarstraat 54
 6814 DZ Arnhem
correspondentieadres
 Postbus 479
 6800 AL Arnhem
T [026] 357 69 11
F [026] 357 66 11
I www.sab.nl
E arnhem@sab.nl
KvK Arnhem 09122123

SAB • Amsterdam
 SAB • Eindhoven

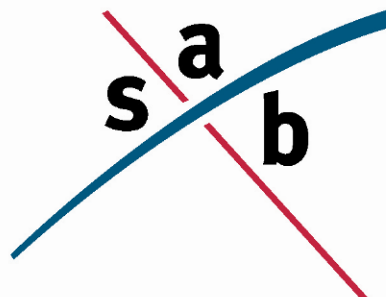

Links: topografische kaart met de globale ligging van het plangebied (rood omkaderd). Rechts: luchtfoto met globale ligging van het gehele plangebied (rood omkaderd). Bron: Google Maps en Ruimtelijke Plannen.nl. Bewerking: SAB.

Het plangebied bestaat in de huidige situatie uit een bouwterrein. In het noordelijke deel van het plangebied is reeds met de bouw begonnen, het zuidelijke deel van het plangebied bestaat uit braakliggend terrein met aan de randen groenstructuren in de vorm van bomen en struiken. Navolgende afbeeldingen geven een impressie van het plangebied ten tijde van het veldbezoek.

Plangebied ten tijde van veldbezoek. 1) noordkant van het plangebied, 2 & 3) zuidoostkant van het plangebied, 4) zuidkant van het plangebied.

In de nieuwe situatie is er in het noorden van het plangebied een multifunctioneel centrum gerealiseerd, dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor onderwijsfuncties en bijbehorende kantoren. Daarnaast zijn op de begane grond een kinderopvang en een sportvoorziening gevestigd. In het zuidelijke deel van het plangebied zijn in de nieuwe situatie 16 woningen gerealiseerd, die in een U-vorm rond de tuinen zijn gebouwd. In het hart van de U-vorm bevinden zich parkeerplekken. De groene zoom van bomen is behouden gebleven, wel zijn er mogelijk enkele bomen geroid. Navolgende afbeelding geeft een impressie van het zuidelijke deel van het plangebied in de nieuwe situatie.

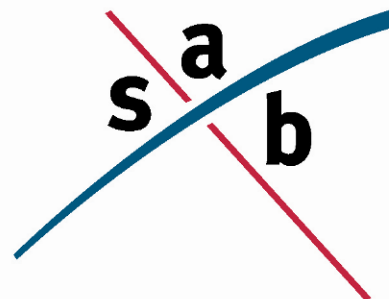

Impressie van het zuidelijke deel van het plangebied in de nieuwe situatie (bron: architectenbureau visser en bouwman bv)

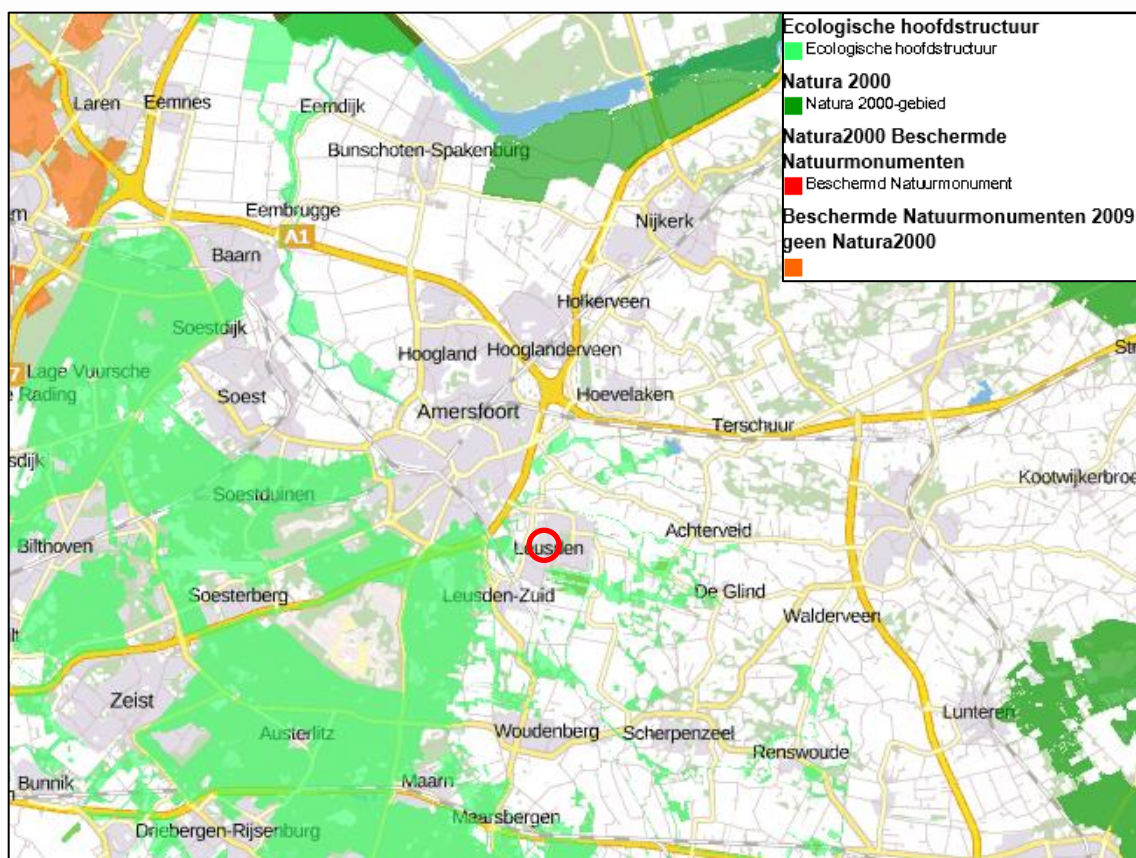
GEBIEDSBESCHERMING

Bij gebiedsbescherming is onderscheid gemaakt tussen de Natuurbeschermingswet 1998, de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en weidevogelgebied. In de Natuurbeschermingswet 1998 worden Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten beschermd. De EHS en weidevogelgebieden zijn niet opgenomen in de natuurwetgeving van de Rijksoverheid, maar zijn opgenomen in de omgevingsverordening en -visie van de provincie.

Het plangebied ligt niet in een gebied beschermd volgens de Natuurbeschermingswet 1998 (zie navolgende afbeelding). Er bevindt zich geen Natura 2000-gebied maar wel een Beschermde Natuurmonument in een straal van 3 kilometer. Dit betreft Beschermde Natuurmonument Schoolsteegbosjes op ongeveer 1,1 kilometer ten zuiden van het plangebied. Op ongeveer 10 kilometer ten noorden van het plangebied ligt

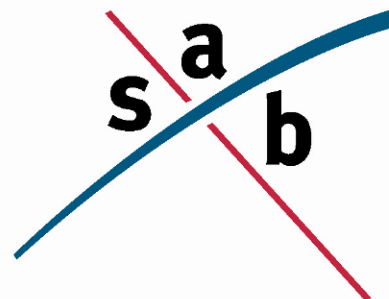

het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied. Dit betreft het gebied Arkemheen, wat is aangewezen als Vogelrichtlijngebied. Gezien de afstand tussen het plangebied en deze gebieden, tussenliggende reeds verstorende elementen (A1, A28) en achtergrondverstoring uit de kern van Leusden zijn geen negatieve effecten te verwachten van de geplande ruimtelijke ingrepen op de natuurwaarden van de beschermde gebieden. Nader onderzoek hiernaar is derhalve niet noodzakelijk.

Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en de EHS. (Bron: Natuurbeleidskaart Provincie Utrecht. Bewerking: SAB).

Op ongeveer 750 meter ten noorden van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde gedeelte van de EHS (zie bovenstaande kaart). Het dichtstbijzijnde weidevogelgebied bevindt zich op ongeveer 7,7 kilometer ten noordwesten van het plangebied. Volgens de Provinciale Ruimtelijke Verordening van Provincie Utrecht (2013) zijn er in principe geen ruimtelijke plannen mogelijk die per saldo leiden tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van EHS-gebieden. Gezien de afstand tussen het plangebied en deze gebieden en de tussenliggende reeds verstorende elementen uit de kern van Leusden zijn geen negatieve effecten te verwachten van de geplande ruimtelijke ingrepen op de nabijgelegen EHS-gebieden. Nader onderzoek is niet noodzakelijk.

SOORTENBESCHERMING

Soortenbescherming is altijd van toepassing. In Nederland is de bescherming van soorten opgenomen in de Flora- en faunawet. Deze wet is gericht op het duurzaam in stand houden van soorten in hun natuurlijk leefgebied. Als een ruimtelijke ingreep rechtstreeks kan leiden tot verstoring of vernietiging van bepaalde beschermde soorten of hun leefgebied, kan het project in strijd zijn met de Flora- en faunawet. Voor het beoordelen van de doorwerking van het aspect soortenbescherming moet worden nagegaan of het plangebied beschermde plant- en diersoorten herbergt. De mogelijke negatieve effecten van de ingreep op betreffende soorten moeten worden beschreven.

Algemeen voorkomende soorten

Een deel van de in Nederland door de Flora- en faunawet beschermde soorten worden niet direct door uitsterven bedreigd. Deze soorten zijn wel beschermd, maar vallen onder het lichte beschermingsregime van de Flora- en faunawet (tabel 1). Voor deze soorten geldt dat aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen op basis van een vrijstelling mogelijk is, zonder dat er sprake is van procedurele consequenties. Voorbeelden van dergelijke soorten zijn egel, haas en bruine kikker. Het is mogelijk dat soorten die vallen onder het lichte beschermingsregime, voorkomen in het plangebied. Echter, nader onderzoek naar deze soorten is niet noodzakelijk.

Strikt beschermde soorten

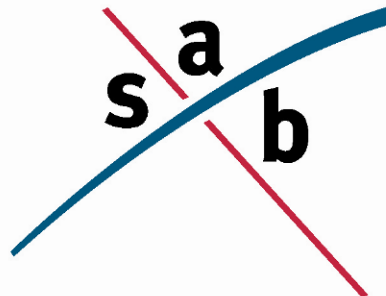
Een aantal van de mogelijk voorkomende soorten is meer strikt beschermd. Voor deze soorten moet bij aantasting van vaste rust- en verblijfplaatsen mitigerende maatregelen worden getroffen en dient mogelijk een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet te worden aangevraagd. Hieronder wordt een beschrijving gegeven per soortgroep van het (mogelijk) voorkomen van deze strikt beschermde soorten.

Vaatplanten

Volgens verspreidingsgegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (hierna: NDFF) komen wilde marjolein, steenanjer en rietorchis in de buurt van het plangebied voor.

Dergelijke vaatplanten vereisen een natuurlijke en stabiele groeiplaats. De biotoop van wilde marjolein bestaat bijvoorbeeld uit ruige vegetaties met voldoende structuur en openheid. De soort wordt voornamelijk aangetroffen in droge stroomdalgraslanden, in zoomvegetaties, op rivieroever, dijken en hellingen. De biotoop van steenanjer bestaat uit schrale graslanden op rivierduinen, kanaaldijken, wallen en de duinen. De soort groeit in vegetaties met een gesloten vegetatiedek. De biotoop van rietorchis bestaat uit graslanden, trilvenen en veenmosrietlanden. De soort kan ook voorkomen op opgespoten terreinen en in randen langs rietlanden. Dergelijke biotopen zijn niet in het plangebied aanwezig. Het plangebied bestaat uit braakliggend terrein, waar een grote bedrijvigheid heerst in de vorm van bouwwerkzaamheden en het gebruik van machines. Natuurlijke en stabiele groeiplaatsen zijn niet in het plangebied aanwezig. Wilde marjolein, steenanjer en rietorchis worden derhalve niet in het plangebied verwacht.

Tijdens het veldbezoek zijn een aantal algemene plantensoorten waargenomen. Dit betreft onder andere paardenbloem, madeliefje, klimop, gewone braam, ridderzuring, grote brandnetel en paarse dovenetel. Aangezien deze soorten niet aanvullend zijn beschermd vormt de aanwezigheid van deze soorten geen belemmering voor het uitvoeren van de geplande ruimtelijke ontwikkeling.

Grondgebonden zoogdieren

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de eekhoorn, boommarter en das in de buurt van het plangebied voor.

De eekhoorn heeft zijn leefgebied voornamelijk in oude bossen en maakt nesten in de vork van twee takken in een boom. De soort komt soms ook in bebouwd gebied voor, in parken en tuinen, mits er voldoende voedsel aanwezig is. De eekhoorn kan mogelijk in de omgeving van het plangebied voorkomen. Tijdens het veldbezoek zijn er echter geen sporen of nesten van de eekhoorn waargenomen. Derhalve zijn geen vaste rust- en verblijfplaatsen van deze zoogdiersoort aanwezig. Aangezien het plangebied in stedelijk gebied ligt en er geen vaste rust- en verblijfplaatsen zijn aangetroffen, zal deze diersoort niet veelvuldig van het plangebied gebruik maken. Het plangebied vormt derhalve geen essentieel leefgebied voor deze soort.

De biotoop van de boommarter bestaat uit bossen. Aan de zuidelijke randen van het plangebied zijn bomen aanwezig. Het plangebied bevindt zich echter in de kern van Leusden, van een bosrijk gebied of van een verbinding met een bos is echter geen sprake in het plangebied. De boommarter wordt derhalve niet in het plangebied verwacht.

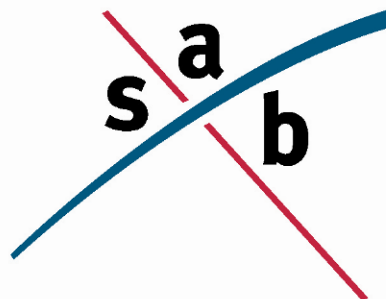
De biotoop van de das bestaat vooral uit kleinschalig akker- en weidelandschap met verruigde elementen in de vorm van bosjes, heggen en houtwallen. Belangrijk hierbij zijn een groot voedselaanbod, weinig verstoring en genoeg dekking. Het plangebied vormt geen geschikt biotoop voor de das, aangezien het zich in de kern van Leusden bevindt en deze omgeving te verstoring is voor de das. Tevens ontbreekt een bosrijke omgeving, alsmede voldoende structuurrijke elementen voor dekking. De aanwezigheid van de das in het plangebied is derhalve uitgesloten.

Vleermuizen

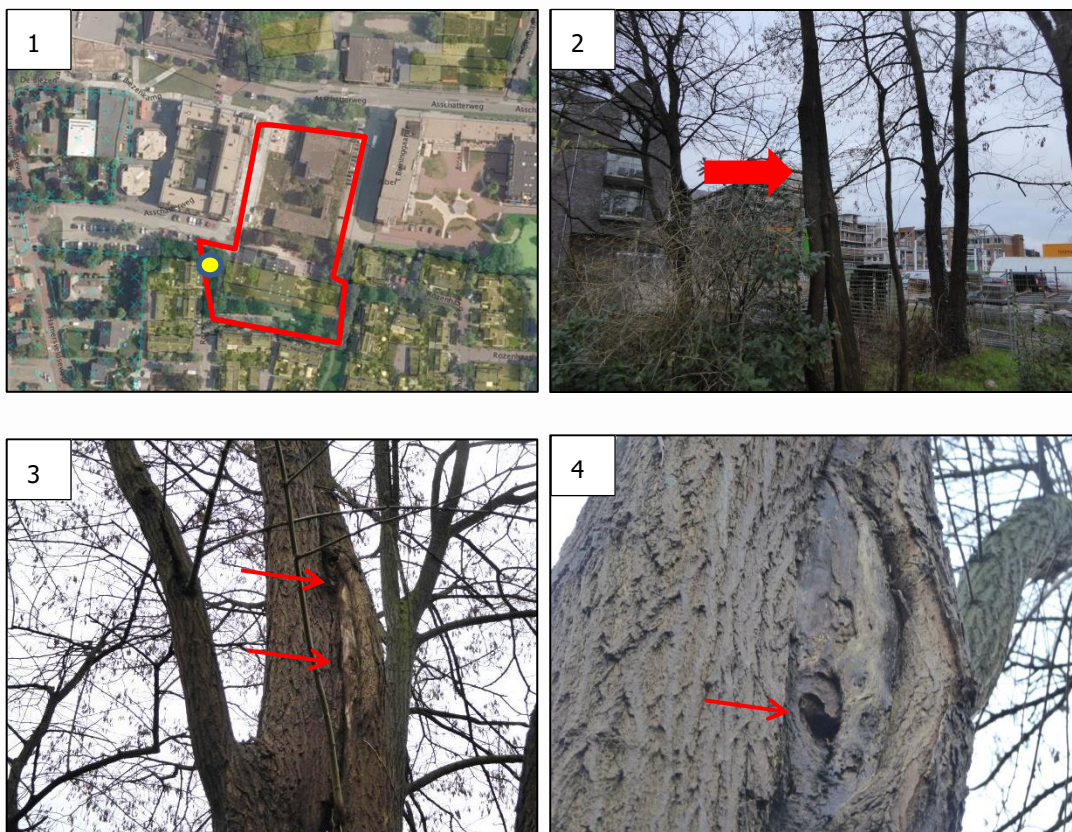
Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen meerdere soorten vleermuizen in de buurt van het plangebied voor. Het betreft de soorten gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en ruige dwergvleermuis. Alle in Nederland voorkomende vleermuissoorten zijn streng beschermd. Dit betreft zowel de dieren zelf als al hun verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foeragegebied zijn beschermd.

Vleermuizen verblijven overdag over het algemeen in bomen (in holtes, hollen of achter loszittend schors) of in gebouwen (in spouwmuur, onder dak, achter gevelbetimmering, etc.). In het plangebied bevinden zich geen gebouwen (op het in ontwikkeling zijnde gebouw in het noorden na), waardoor verblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen in het plangebied zijn uitgesloten.

Aan de randen van het plangebied zijn verschillende bomen aanwezig. Al deze bomen zijn geïnspecteerd op aanwezige holtes en loszittend schors. De meeste van deze bomen zijn ongeschikt als verblijfplaats van vleermuizen, echter één boom in het zuidwesten van het plangebied (zie navolgende afbeelding) kan een geschikte verblijfplaats voor een vleermuis vormen. In deze boom is er voor vleermuizen voldoende ruimte om tussen het loszittende schors, of in de holte, te kruipen. Op voorhand kan een verblijfplaats van een boombewonende vleermuis in deze boom derhalve niet geheel worden uitgesloten. In de nieuwe situatie

blijft de groenstructuur aan de randen van het zuidelijke deel van het plangebied behouden. Mogelijk worden er echter wel enkele bomen gerooid. Het is nog niet duidelijk of de betreffende boom behouden blijft. Als de boom wordt gerooid, dan kan er mogelijk sprake zijn van een overtreding van de Flora- en faunawet, omdat er zich een verblijfplaats van een vleermuis in de boom kan bevinden. Geadviseerd wordt om dit nader te onderzoeken. Als de boom behouden blijft, dan zijn negatieve effecten van het plan op boombewonende vleermuizen niet te verwachten. Nader onderzoek is in dat geval niet noodzakelijk.

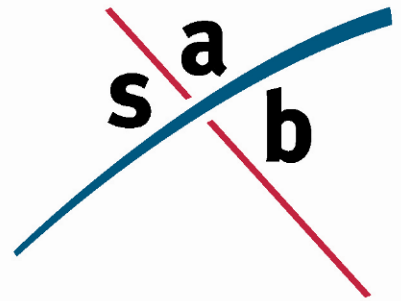

Boom in het zuidwesten van het plangebied met loszittend schors. 1) globale locatie van de betreffende boom (geel omkaderd), 2) boom met loszittend schors, 3 & 4) loszittend schors en holte.

Naast verblijfplaatsen zijn ook essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied beschermd. Vliegroutes zijn lijnvormige elementen, vaak een bomenrij, waaraan vleermuizen zich oriënteren. Deze oriëntatie hebben ze nodig om zich van hun verblijfplaats naar hun foerageergebied te verplaatsen.

Aan de randen van het zuidelijke deel van het plangebied zijn doorlopende lijnvormige elementen aanwezig in de vorm van bomen en struiken. Deze kunnen door vleermuizen gebruikt worden als deel van een vliegroute. In de nieuwe situatie worden er mogelijk enkele bomen gerooid maar blijft de lijnvormige structuur van het groen behouden, waardoor er met de beoogde plannen geen sprake zal zijn van aantasting van een vliegroute voor vleermuizen. Nader onderzoek hiernaar wordt niet noodzakelijk geacht.

Vleermuizen foerageren voornamelijk in en rond bomen, boven moerasgebied of open water en ook boven

bloemrijk grasland en langs dijken. Vleermuizen kunnen in het plangebied foerageren rond de aanwezige groenstructuren aan de randen van het zuidelijke deel van het plangebied. In de omgeving van het plangebied zijn voldoende foerageermogelijkheden omdat het plangebied zich in een groene wijk bevindt. Het wordt derhalve niet waarschijnlijk geacht dat het plangebied een essentieel foerageergebied van vleermuizen vormt. Tevens blijft de groenstructuur aan de rand van het plangebied ook in de nieuwe situatie gewaarborgd, waardoor er ook in de nieuwe situatie vleermuizen in het plangebied kunnen foerageren. Negatieve effecten van het plan op (essentieel) foerageergebied van vleermuizen worden niet waarschijnlijk geacht.

Vogels

Voor wat betreft de bescherming van de inheemse vogelsoorten, zijn deze grofweg in twee groepen te verdelen. Enerzijds soorten waarbij hun nest en functionele leefomgeving is beschermd gedurende de periode dat ze aan het broeden zijn; anderzijds de soorten waarbij hun nesten en functionele leefomgeving het hele jaar door zijn beschermd. Globaal loopt de periode waarin vogelsoorten in Nederland broeden van half april tot half augustus. Echter, als buiten deze periode vogels broeden zijn ook die beschermd.

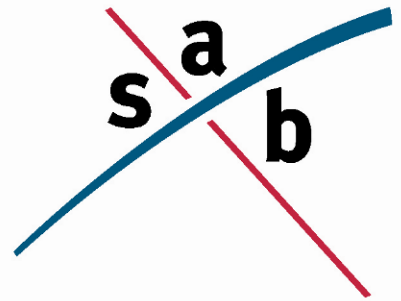
Het plangebied bevindt zich in een stedelijk gebied, in de kern van Leusden. Vogelsoorten met jaarrond beschermde nesten die in deze omgeving voor kunnen komen zijn de huismus en gierzwaluw. Beide soorten broeden voornamelijk in gebouwen. Huismussen broeden in kieren en spleten van bebouwing, vaak onder (ronde) dakpannen. Gierzwaluwen broeden in kieren en spleten van gebouwen, zoals onder dakpannen of in openingen rond het dak. In het plangebied bevinden zich geen gebouwen (op het in ontwikkeling zijnde gebouw in het noorden na), waardoor nesten van gierzwaluwen en huismussen niet in het plangebied worden verwacht. Tijdens het veldbezoek zijn er geen huismussen in het plangebied waargenomen. Aangezien huismussen zeer honkvast zijn en altijd in de omgeving van het nest te vinden zijn, er geen huismussen zijn waargenomen en het plangebied geen mogelijke nestplaatsen van de huismus omvat, kan worden geconstateerd dat het plangebied geen onderdeel uitmaakt van de functionele leefomgeving van de huismus. Nader onderzoek naar de huismus en gierzwaluw is niet noodzakelijk.

Tijdens het veldbezoek zijn algemene soorten vogels aangetroffen als ringmus, kauw, merel, koolmees en pimpelmees. Deze vogelsoorten kunnen broeden in of in de directe omgeving van het plangebied. Dergelijke soorten mogen niet verstoord worden tijdens het broeden. De geplande werkzaamheden dienen daarom buiten de broedperiode gestart te worden. Als deze vogels bij het zoeken van een nestlocatie merken dat het plangebied en de directe omgeving te verstorend is door de bouwwerkzaamheden, zullen ze elders een geschikte nestlocatie zoeken. Als binnen de broedperiode gestart dient te worden met de werkzaamheden, is dit enkel mogelijk als aantoonbaar is vastgesteld dat geen broedende vogels in en direct rond het plangebied aanwezig zijn.

Reptielen

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komt de hazelworm in de buurt van het plangebied voor.

De biotoop van de hazelworm bestaat uit bossen, bosranden, houtwallen, heide, weg- en spoorbermen. Het plangebied bestaat uit een bouwterrein in de kern van Leusden en bevindt zich derhalve niet in een

natuurlijke omgeving. Het plangebied vormt daardoor geen geschikte leefomgeving voor de hazelworm.

Reptielen komen voornamelijk voor in overgangsvegetaties van bijvoorbeeld heide naar bos. Een dergelijke vegetatie is in het plangebied niet aanwezig. De ringslang komt soms in cultuurgebied voor, maar is sterk gebonden aan ruige en geleidelijk aflopende oevers van watergangen. Aangezien er zich geen watergangen in het plangebied bevinden en het plangebied uit een bouwterrein met een hoge bedrijvigheid bestaat, vormt het terrein geen geschikt biotoop voor de ringslang. Derhalve is de aanwezigheid van strikt beschermde reptielensoorten in het plangebied niet te verwachten.

Amfibieën

Volgens verspreidingsgegevens van de NDFF komen er geen strikt beschermde amfibieën in de buurt van het plangebied voor.

Het plangebied vormt ook geen geschikte leefomgeving voor strikt beschermde amfibieën, vanwege de ligging in stedelijk gebied en vanwege de afwezigheid van natuurlijke biotopen (zoals hoogveen, laagveen, heidegebied, bosgebied of kleinschalig landschappelijk gebied met heggen en struwelen). In het plangebied zijn daarnaast geen watergangen aanwezig. Aangezien amfibieën water nodig hebben om zich voort te planten, kan het plangebied niet dienen als voortplantingshabitat. Gezien de omringende wegen en de ligging in het stedelijk gebied vormt het plangebied ook geen geschikt landhabitat voor deze amfibiesoorten. Strikt beschermde amfibiesoorten zijn in het plangebied derhalve niet te verwachten.

Vissen

In het plangebied bevinden zich geen watergangen. De aanwezigheid van strikt beschermde vissoorten in het plangebied is derhalve uitgesloten.

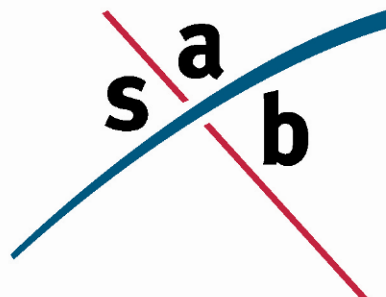
Insecten en overige ongewervelden

Beschermde insectensoorten en andere beschermde ongewervelden eisen een zeer specifiek habitat. Deze soorten komen in stabiele habitattypen voor zoals heiden en venen. Een dergelijke stabiel habitatype is niet in het plangebied aanwezig. Beschermde insecten en andere ongewervelden zijn daarom niet in het plangebied te verwachten.

CONCLUSIE

De gemeente Leusden is voornemens een deel van het geldende bestemmingsplan voor winkelcentrum De Biezenkamp te herzien. Nader onderzoek voor wat betreft gebiedsbescherming in relatie tot de Natuurbeschermingswet 1998, de EHS en weidevogelgebied is niet noodzakelijk. De beoogde plannen hebben geen negatief effect op deze gebieden. De Natuurbeschermingswet 1998 en de EHS staan de uitvoerbaarheid van het plan derhalve niet in de weg.

Inzake soortenbescherming worden strikt beschermde vaatplanten, grondgebonden zoogdieren, vogels, reptielen, amfibieën, vissen, insecten en overige ongewervelden niet in het plangebied verwacht. Echter, een verblijfplaats van een boombewonende vleermuis is op voorhand niet uit te sluiten. Dit betreft een mogelijke verblijfplaats in een boom in het zuidwesten van het plangebied. Aangezien nog onduidelijk is of

de boom behouden blijft, volgen hieronder twee conclusies gebaseerd op de twee mogelijkheden (rooien / behouden van de boom):

- De boom blijft behouden: Negatieve effecten van het plan op verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet waarschijnlijk geacht. Nader onderzoek is niet noodzakelijk en de Flora- en faunawet staat de uitvoerbaarheid van het plan niet in de weg.
- De boom is in de nieuwe situatie gerooid: nader onderzoek naar de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende vleermuizen is noodzakelijk om te bepalen of het voornemen een effect heeft op deze soortgroep en wat de gevolgen zijn voor het plan in het kader van de Flora en faunawet. Derhalve kan zonder aanvullend onderzoek niet met een aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid worden gesteld of de Flora- en faunawet aan de uitvoerbaarheid van het bestemmingsplan in de weg staat.

ADVIES

vleermuisonderzoek

Het nader onderzoek vleermuizen, enkel nodig als de boom wordt gerooid, dient plaats te vinden volgens bepaalde richtlijnen, zoals verwoord in het vleermuisprotocol 2013 (Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur). Dit protocol stelt vast dat vier veldbezoeken uitgevoerd dienen te worden. Twee daarvan dienen plaats te vinden in de periode van 15 mei tot en met 15 juli met een tussenperiode van circa 30 dagen. De andere twee veldbezoeken dienen tussen 15 augustus en 30 september plaats te vinden met een tussenperiode van circa 20 dagen. Door het uitvoeren van vier veldbezoeken kan met voldoende juridische zekerheid aannemelijk worden gemaakt of vleermuizen wel of niet aanwezig zijn in het plangebied. Mocht uit dit onderzoek blijken dat verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn en de werkzaamheden een effect kunnen hebben dan dient mogelijk een ontheffing Flora- en faunawet aangevraagd te worden.

Onderstaande tabel geeft weer in welke maanden er onderzoek kan worden verricht naar vleermuizen

Soortgroep	Soort/functie	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
Vleermuizen	Verblijfplaatsen												

broedperiode vogels en zorgplicht

Het is waarschijnlijk dat algemeen voorkomende vogelsoorten in of direct rond het plangebied broeden tijdens de broedperiode (half maart tot half augustus). De geplande werkzaamheden kunnen verstrend werken op deze broedende vogels. Er is dan sprake van overtreding van de Flora- en faunawet. Bij dergelijke ruimtelijke ingrepen adviseren wij om deze buiten de broedperiode te starten.

SAB • Arnhem

bezoekadres
Frombergdwarstraat 54
6814 DZ Arnhem

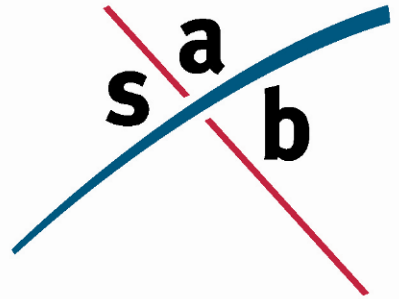
correspondentieadres
Postbus 479
6800 AL Arnhem

T [026] 357 69 11
F [026] 357 66 11
I www.sab.nl
E arnhem@sab.nl

KvK Arnhem 09122123

SAB • Amsterdam

SAB • Eindhoven

Daarnaast dient ter aller tijde rekening gehouden te worden met de zorgplicht. De zorgplichtbepalingen (artikel 2) uit de Flora- en faunawet zijn altijd, overal en voor iedereen van toepassing. Iedereen moet voldoende zorg in acht nemen voor alle in het wild levende dieren, planten en hun leefomgeving. Dit kan bijvoorbeeld door de werkzaamheden te verrichten buiten kwetsbare periodes (het voortplantings- en winterslaapseizoen). Ook kan er gefaseerd worden gewerkt om dieren de kans te geven om te vluchten.

vrijblijvende aanbevelingen

Naast de consequenties die voortkomen uit de Flora- en faunawet is ook een vrijblijvende aanbeveling te doen ten aanzien van de inrichting van het plangebied, namelijk:

- Als bomen en struiken worden geplaatst in de nieuwe situatie, bevelen wij inheemse boom- en struiksoorten aan. Deze soorten komen van oorsprong in Nederland voor. Dergelijke soorten zorgen voor een hogere biodiversiteit in het gebied dan uitheemse soorten. Inheemse soorten trekken bijvoorbeeld meer insecten aan dan uitheemse soorten. Er is dan meer voedsel voor bijvoorbeeld vogels en vleermuizen voorhanden.
- Vanwege de veranderde constructie van nieuwbouw hebben huismussen, gierzwaluwen en vleermuizen steeds minder nestplaatsen en vaste rust- en verblijfplaatsen tot hun beschikking. Tegenwoordig zijn elegante oplossingen beschikbaar om deze soorten onderdak te bieden in nieuwe gebouwen.

SAB • Arnhem

bezoekadres
Frombergdwarstraat 54
6814 DZ Arnhem

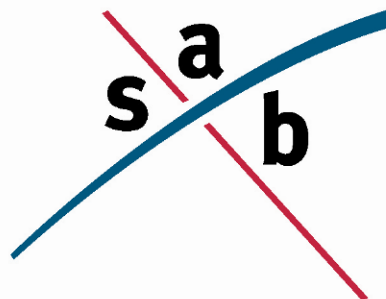
correspondentieadres
Postbus 479
6800 AL Arnhem

T [026] 357 69 11
F [026] 357 66 11
I www.sab.nl
E arnhem@sab.nl

KvK Arnhem 09122123

SAB • Amsterdam

SAB • Eindhoven

GERAADPLEEGDE LITERATUUR

Lenders, A., Marijnissen, C., Felix, R. 1993. Waarnemen en herkennen van Amfibieën en Reptielen in het veld, stichting RAVON, Nijmegen.

Netwerk Groene Bureaus, Gegevensautoriteit Natuur, Zoogdiervereniging. 2013. Vleermuisprotocol 2013.

Provincie Utrecht, 2013. Provinciale Ruimtelijke Verordening Provincie Utrecht, 2013.

Rijksdienst voor Ondernemend Nederland, 2014. Soortenstandaard ruige dwergvleermuis. Versie 2.0 december 2014.

Van der Meijden, R. 2005. Heukels' Flora van Nederland, Wolters Noordhoff, Groningen/Houten.

Van Diepenbeek, A. 1999. Veldgids Diersporen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

Van Uchelen, E. 2006. Praktisch natuurbeheer: amfibieën en reptielen, KNNV Uitgeverij, Utrecht.

www.provincie-utrecht.nl

www.quickscanhulp.nl

www.ravon.nl

www.rijksoverheid.nl

www.stowa.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.telmee.nl

www.vogelbescherming.nl

www.zoogdiervereniging.nl